

Projekt

z dnia 22 marca 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR LIX/ /2023
RADY GMINY MICHAŁOWICE**

z dnia 30 marca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 165, 240), oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 172), Rada Gminy Michałowice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Michałowice.

§ 4. raci moc Uchwała Nr LVI/458/2022 Rady Gminy Michałowice z dnia 28 grudnia 2022r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Michałowice

Daniel Gajoch

Załącznik do uchwały Nr LIX/ /2023
Rady Gminy Michałowice
z dnia 30 marca 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2023**

- WPROWADZENIE
- OPIS PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI
- DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH
Z NARKOMANIĄ NA TERENIE GMINY MICHAŁOWICE
- ZASOBY W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI
  - ADRESACI PROGRAMU
  - SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU
  - MONITORING EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ
  - SPRAWOZDAWCZOŚĆ
  - TERMIN I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU
  - ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
  - ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GKRPA

I. WPROWADZENIE

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych oraz profilaktyka w tym zakresie to jedno z zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane w ramach programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Podstawą do tworzenia ww. programu są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025

Kierunki określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023, zwanym w dalszej części „Programem”, stanowią kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich, jednocześnie pozostaje on zgodny zarówno z kierunkami zawartymi we wspomnianych ustawach, jak i innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym oraz lokalnym, tj.:

- Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026
- Projektem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Michałowice na lata 2023–2030,
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Michałowice na lata 2021-2025,
- Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025,

Celem głównym Programu jest zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Michałowice (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, **a także ograniczenie szkód zdrowotnych, społecznych oraz zaburzeń życia rodzinnego**, będących następstwem spożywania alkoholu i zażywania narkotyków poprzez stosowanie odpowiednich działań interwencyjnych i korekcyjnych. W zadaniach Gminnego Programu

uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych, przez które rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zachowania te wiążą się przede wszystkim z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonych czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla danej jednostki oraz dla jej otoczenia.

Cel główny będzie realizowany przez 6 celów operacyjnych.

Program nawiązuje do działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Wskazuje on podmioty odpowiedzialne za realizację, ponadto określa źródła finansowania.

Z przeprowadzonych dotychczas analiz oraz obserwacji wynika, że problem uzależnień cały czas jest niepokojącym zjawiskiem społecznym, który dotyka wszystkie grupy społeczne, niezależnie od statusu, sytuacji ekonomicznej oraz pochodzenia. Dlatego oddziaływania profilaktyczne powinny być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego – szkolnej, rodzinnej, rówieśniczej, publicznej, medialnej itp.

Realizacja niniejszego programu przełoży się na zwiększenie jakości życia mieszkańców gminy Michałowice, zostaną podjęte skoordynowane działania w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, wskazującej. Tylko dzięki spójnym działaniom instytucji oraz organizacji pozarządowych, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązania problemów z uzależnieniami od alkoholu, substancji psychoaktywnych, a także behawioralnymi na terenie Gminy Michałowice.

II. OPIS PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI

UZALEŻNIENIE OD ALKOHOLU

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wskazuje na trzy ważne obszary oddziaływań profilaktycznych w ramach przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu - uniwersalne, selektywne, ukierunkowane. Podział ten uzależniony jest od grupy odbiorców i rodzaju przekazywanego oddziaływania.

Oddziaływania uniwersalne adresowane są do wszystkich osób w danej grupie społecznej:

- zakazy dotyczące używania alkoholu, na przykład w miejscu pracy, w akademikach, w innych miejscach użyteczności publicznej,
- przepisy i regulacje prawne, np. karanie za jazdę pod wpływem alkoholu, karanie opiekunów dzieci będących pod wpływem alkoholu,
- kampanie informacyjne dotyczące: powstrzymywania kierowców będących pod wpływem alkoholu i nie podróżowania wspólnie z nimi, korzystania z innych środków lokomocji wybierając się na imprezy, którym towarzyszy alkohol,

·programy edukacyjne dotyczące: wysokiej szkodliwości alkoholu spożywanego przez kobiety ciężarne, kierowców, sprzedawców alkoholu, nastolatków mogących ulegać presji koleżeńskiej, nauczycieli i opiekunów, którzy w swojej pracy spotykają nastolatków i rodziny narażone na ryzyko nadużywania,

·warsztaty i szkolenia wzmacniające czynniki chroniące przed uzależnieniem i redukujące wpływ czynników ryzyka nadużywania alkoholu, szczególnie zajęcia podnoszące poziom kompetencji społecznych.

Oddziaływania selektywne adresowane do osób będących w grupie ryzyka:

•prowadzenie zajęć edukacyjnych, warsztatowych pomagających identyfikować trudności psychologiczne, społeczne oraz szkolenia podnoszące umiejętności psychospołeczne,

•programy adresowane do osób będących w grupie ryzyka:

- osoby z rodzin, w których dochodziło do nadużywania alkoholu i do zachowań przemocowych,
- osoby będące po pierwszych ryzykownych zrachowaniach związanych z nadużywaniem,
- środowiska społeczne, takiej jak studenci, kibice, zawody o wysokim poziomie narażenia na czynniki stresogenne (służby pomocowe, lekarze, policjanci, żołnierze),
- członkowie rodziny doświadczonej chorobami psychicznymi,
- osoby doświadczające dolegliwości związanych np. z depresją, chorobą afektywną dwubiegunową, schizofrenia, zaburzeniami osobowości,
- osoby wychodzące z ośrodków odosobnienia (np. zakłady karne, zakłady poprawcze, zamknięte oddziały lecznicze).

Oddziaływania wskazujące adresowane są do osoby, która doświadczyły problemów związanych z nadużywaniem:

•spotkania konsultacyjne z lekarzem, psychologiem, terapeutą, pracownikiem socjalnym,

•identyfikowanie czynników ryzyka (w środowisku, w stylu życia) prowadzących do nadużywania i przeciwdziałanie występowaniu tych czynników (stosowanie strategii ochronnych), poszerzanie świadomości ryzyka problemu,

•praca nad przekonaniami dotyczącymi alkoholu i picia,

•wzmacnianie indywidualnych czynników chroniących:

- wzmacnianie samooceny,
- wzmacnianie wewnętrznej motywacji,
- zmiana stylu życia,

- poprawa relacji interpersonalnych,
- podnoszenie poziomu inteligencji emocjonalnej,
- rozwój umiejętności radzenia sobie z emocjami prowadzącymi do nadużywania,
- poszukiwanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych,
- unikanie sytuacji wyzwalających używanie alkoholu,
- wzmacnianie dotychczasowych korzystnych sposobów radzenia sobie

Rodzaj stosowanych oddziaływań profilaktycznych powinien uwzględniać wiele różnych czynników, takich jak:

- Odpowiednie zaadresowanie programu profilaktycznego. Zaadresowanie pełnej strategii ukierunkowanej do osób, szczególnie uczniów, którzy nie mieli styczności z alkoholem, może wywołać niekorzystny efekt nadmiernego zainteresowania. Natomiast adresowanie strategii uniwersalnych do osób, które nadużywają alkoholu z dużym prawdopodobieństwem spowoduje odrzucenie i zdewaluowanie tych informacji przez uczestników programu. Najczęstszym problemem w realizacji programów profilaktycznych, szczególnie w szkołach, jest rodzaj grupy docelowej. W klasie objętej jednym programem profilaktycznym znajdują się z reguły uczniowie przynależni do dwóch lub nawet trzech różnych grup (osoby przed inicjacją, po inicjacji lub z rodzin problemowych oraz osoby nadużywające), gdzie każda z tych grup powinny być objęta oddziaływaniem zupełnie innej strategii.

- Programy powinny mieć zbadaną podstawę naukową, przyznaną rekomendację i certyfikację.

- Najskuteczniejsze programy polegają na systemowym podejściu (objęcie profilaktyką wszystkich osób z otoczenia grupy ryzyka (kolegów, nauczycieli, wychowawców, rodziców i innych opiekunów uczniów).

- Odpowiednie przygotowanie interwencyjne i motywacyjne opiekunów, rodziców i nauczycieli.

- Badanie potrzeb danej grupy i ewaluację skuteczności po zakończeniu programów.

- Popularyzowanie zdrowego stylu życia oraz wzmacnianie kompetencji społecznych.

Dbłość o zbudowanie dobrych relacji opartych na zaufaniu wobec osób, które mogą udzielić wsparcia i pomocy, w środowisku objętym profilaktyką

UZALEŻNIENIE OD NARKOTYKÓW I ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją

chemiczną, charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji.

W języku potocznym termin "uzależnienie" jest stosowany głównie do osób, które nadużywają narkotyków, leków, alkoholu, czy papierosów. W szerszym kontekście może odnosić się do wielu innych zachowań np.: gier hazardowych, seksu, oglądania telewizji, korzystania z telefonu czy Internetu, czyli tzw. uzależnień behawioralnych.

„Narkomania” to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie”.

Mówiąc o stosowaniu środków psychoaktywnych, możemy mieć na myśli różne grupy użytkowników, w zależności od częstotliwości stosowania rozmaitych środków, czy też w zależności od wchodzenia w poszczególne fazy uzależnienia wyróżniamy:

1. okazjonalne używanie narkotyków - eksperymentowanie jest to zażywanie sporadyczne, przy okazji np. imprezy, które nie doprowadziło jeszcze do trwałego uzależnienia,

2. problemowe używanie narkotyków jest rozumiane jako długotrwałe używanie narkotyków (substancji nielegalnych), które powoduje u osoby używającej poważne problemy natury zdrowotnej i społecznej.

Ta podstępna choroba przebiega podobnie u wszystkich uzależnionych. Rozwija się i postępuje, przechodząc przez kolejne fazy, począwszy od pierwszych eksperymentów, aż do chronicznego zażywania i całkowitej destrukcji. Nie leczona prowadzi do całkowitej utraty kontroli nad zażywaniem i życiem. Wczesne leczenie narkomanii daje większą szansę na zatrzymanie choroby. Terapia pozwala zatrzymać postęp choroby i zdobyć umiejętności niezbędne do trzeźwego życia.

UZALENIENIA BEHAWIORALNE

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są zakupoholizm, fonoholizm, pracoholizm oraz patologiczny hazard. Ale to przykłady uzależnień, które najczęściej może spotkać u osób dorosłych. Niestety wśród dzieci i młodzieży również coraz częściej dochodzi do uzależnień od telefonu, gier

komputerowych, aplikacji. Niejednokrotnie nie jesteśmy sami w stanie stwierdzić czy my lub nasi najbliżsi mamy problem.

Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia (każdego rodzaju) jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji (czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej). W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy abstynencyjne, inaczej odstawienie. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy czy bezsenność. Dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd czy poczucie winy. Co ważne, osoba, której dotyczy uzależnienie, powtarza dane zachowanie pomimo świadomości, że jest ono niezdrowe, a nawet niebezpieczne dla jej funkcjonowania w sferze zawodowej, rodzinnej czy psychiczno-społecznej. Przez wiele lat trwania w uzależnieniu odrzuca negatywne opinie otoczenia na temat negatywnych konsekwencji nałogu. Osoby uzależnione często nieświadomie kreują wiele różnych złudzeń na temat swojego życia oraz zachowania, powoduje to niestety zmniejszenie chęci do zmiany swoich szkodliwych nawyków. Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży. Jednym z częstszych takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony.

Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Leczenie jest terapią długotrwałą, trudną, niejednokrotnie nieskuteczną. Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Najczęściej łączy się terapię indywidualną, grupową oraz rodzinną. Często stosowaną metodą jest także farmakoterapia, której celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom.

Do najważniejszych strategii profilaktycznych w odniesieniu do uzależnień (w tym do uzależnień behawioralnych) należą:

1. Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci,
2. Rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.

Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dziecka i kompetencji wychowawczych rodziców stanowi przeciwwagę dla podstawowych czynników

ryzyka uzależnień, takich jak: braki w zakresie metod radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami, nieumiejętność podejmowania decyzji, problemy z nawiązywaniem relacji, niska samoocena. Z drugiej strony rozwijanie kompetencji rodziców w zakresie komunikacji z dzieckiem, stawiania wymagań i ich egzekwowania, a także uświadamianie rodzicom, dlaczego tak ważne jest spędzanie czasu z dzieckiem, co można w tym czasie robić itd. - to działania mające pozytywny wpływ na funkcjonowanie młodych osób w środowisku rodzinnym.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NARKOMANIĄ NA TERENIE GMINY MICHAŁOWICE

Diagnozę problemów na terenie Gminy Michałowice przeprowadzono na podstawie trzech wskaźników, które poniżej zostały opisane. Program stanowi m.in. realizację wyników z badań dzieci i młodzieży szkolnej, znaczący wzrost podań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach.

W ramach diagnozy społecznej do niniejszego programu przeprowadzono badania, które mają na celu odzwierciedlenie rzeczywistego problemu, jakim wśród uczniów jest stosowanie substancji psychoaktywnych, tj. alkohol, papierosy i narkotyki. Ponadto badania określają poziom poczucia bezpieczeństwa m. in. w szkole oraz w domu. W latach 2019 i 2021 przeprowadzone zostały dwa badania w szkołach funkcjonujących na terenie naszej gminy. W badaniach wzięli udział uczniowie klas V i VII ze Szkoły Podstawowej w Michałowicach, Szkoły Podstawowej w Raciborowicach oraz Szkoły Podstawowej w Więclawicach Starych. W roku 2019 przebadano ogółem 96 osób, w tym 53 dziewcząt i 43 chłopców. W roku 2021 przebadano ogółem 232 osoby, w tym 106 dziewcząt, 124 chłopców oraz 2 osoby, które nie określiły płci. Badania zostały przeprowadzone anonimowo w obecności nauczyciela, pedagoga szkolnego lub wychowawcy danej klasy.

WSKAŹNIK I – Stosowanie używek wśród badanych dzieci i młodzieży szkolnej

Napoje alkoholowe

Jak wskazują ankietowani uczniowie, dostęp do alkoholu dla młodzieży jest stosunkowo prosty. Wyniki badania wskazują, iż w 2019 r. 13,54% a w 2021r. 11,64 % przebadanej młodzieży szkolnej miało już kontakt z alkoholem, z tego prawie wszyscy zadeklarowali, że było to więcej niż jeden raz. Pozytywnym aspektem jest to, iż na przestrzeni lat uczniowie klas V i VII w 81% uznali, że nigdy nie spożywali alkoholu.

Ponadto 2% ankietowanych przyznało, że chociaż raz próbowało piwa, wina lub wódki. Miejscem spożywania alkoholu najczęściej wybierano: „we własnym domu” oraz „na podwórku, w parku, w lesie”.

W 2019 r. 76% uczniów, którzy próbowali chociaż raz alkoholu, zadeklarowało, iż sami go nie kupują, przede wszystkim mają do niego dostęp przez swoich kolegów i koleżanek, jednocześnie 2 osoby przyznały, że alkoholem są częstowane przez swoich rodziców. Porównując te dane z rokiem 2021, procent uczniów, który nie kupował sam alkoholu spada prawie do 25%. Natomiast niepokojący jest wzrost o 3% dostępności alkoholu w rodzinnych domach.

Środki odurzające - narkotyki

Z raportu wynika, iż obecnie 93% młodzieży szkolnej nigdy nie zażywało środków odurzających, narkotyków. Prawie 19%, zarówno w 2019 r., jak i 2021 r. uważa, że zna kogoś ze swojego otoczenia kto miał kontakt z narkotykami. Pozytywną informacją jest to, iż nastąpił 9% spadek dotyczący dostępności narkotyków w lokalnym środowisku, gdzie obecnie tylko 2% twierdzi, że są one „łatwo dostępne”. Dwoje uczniów podaje, iż osobą proponującą im środek odurzający był „kolega, znajomy”.

Papierosy

Według badanych zarówno w 2019 r. - 90% uczniów, jak i w 2021 r. - 93% uczniów, ze wszystkich gminnych szkół nigdy nie paliło papierosów, 4-5% zadeklarowało kilkukrotne próby palenia papierosów. Natomiast w porównaniu do 2019 r. zanotowano niewielki spadek (2%) uczniów, którzy twierdzą, że palą „od czasu do czasu” i „dość często”.

Porównując powyższe dane z wynikami badań można zaobserwować tendencję spadkową w odniesieniu do stosowania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną na terenie tut. Gminy.

WSKAŹNIK II – Poczucie bezpieczeństwa wśród badanych dzieci i młodzieży szkolnej

Według badanych zarówno w 2019 r. i 2021 r. na terenie tut. Gminy 9 na 10 osób zdecydowanie najlepiej czuje się w środowisku domowym, 8 na 10 osób twierdzi, iż bezpiecznie czuje się również na terenie szkoły do której uczęszcza. Natomiast co 2 osoba za bezpieczne miejsce uznała „ulicę”, gdzie łatwiej o kontakt z obcymi. Jak pokazują oba badania u dzieci poczucie bezpieczeństwa jest najsilniejsze w domach, to poczucie przede wszystkim dają im rodzice.

Skuteczność przeciwdziałania zachowań ryzykownych

Wyniki badań wskazują, iż w 2019 r. co 3 uczeń oraz w 2021 r. co 5 uczeń potwierdza uczestnictwo w zajęciach poświęconych problemom uzależnień np. od alkoholu, narkotyków itp. „na terenie szkoły”. Obecnie prawie 70% uczniów nie uczestniczyła w tego typu zajęciach. Spadek ten jest związany głównie ze stanem epidemii, przez który tryb nauczania do chwili obecnej jest częściowo zdalny.

Ponadto na pytanie „Czy rodzice rozmawiali z Tobą kiedykolwiek na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem? – 75% w 2019 r. oraz 78% w 2021 r. uczniów przyznało „tak, ale rzadko” i „tak, dość często”. Zaś prawie 19% nigdy nie rozmawiało na ten temat z rodzicami.

Programy profilaktyczne, zajęcia oraz pogadanki dot. zagrożeń związanych z uzależnieniami skierowane do uczniów, realizowane w szkołach, potwierdzają swoją skuteczność w zmniejszaniu skali występowania wielu zachowań ryzykownych. Ponadto zagospodarowanie wolnego czasu po przez organizację wypoczynku letniego czy też organizację ferii zimowych, ma ogromny wpływ na zachowania ryzykowne wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Lata 2020, 2021 to lata, w których ze względu na wprowadzony z dniem 15 marca 2020 r. stanem epidemii część z zaplanowanych działań o charakterze grupowym, nie zostały zrealizowane częściowo lub w całości.

Reasumując powyższe w roku 2023 szczególny nacisk winno się położyć na zajęcia profilaktyczne z uczniami szkół podstawowych na terenie naszej gminy, wzmocnienie więzi rodzinnych, jak i autorytetów wychowawczych oraz organizację wypoczynku letniego i organizację ferii zimowych.

WSKAŹNIK III – Zwiększona liczba podań o zobowiązanie do leczenie odwykowego

Kolejnym wskaźnikiem nasilenia się problemów alkoholowych na terenie tut. gminy jest liczba podań/wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach (zwana w dalszej części GKRPA Michałowice) o objęcie leczeniem odwykowym przeciwalkoholowym na przestrzeń ostatnich lat 2017 – 2022, co obrazuje tabela nr 1.

tabela nr 1. Liczba podań do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach w latach 2017 – do XI.2022

rok	2017	2018	2019	2020	2021	do XI.2022
liczba podań	11	15	12	37	21	15

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Powyższe zestawienie prezentuje bardzo duży wzrost liczby podań do GKRPA w Michałowicach w 2020 i 2021 r. Powodem nagłego wzrostu w 2020 r. jest prawdopodobnie efekt wprowadzenia w naszym kraju stanu epidemii, w tym narodowej kwarantanny, izolacji oraz czasowego zamknięcia zakładów pracy, jak i szkół, a co za tym idzie konieczności zmagania się z trudnymi emocjami, lękami o zdrowie i życie własne i najbliższych, lękami egzystencjalnymi dotyczącymi przyszłości, a także poczuciem bezradności wobec sytuacji zewnętrznej.

Z informacjami GKRPA Michałowice, wynika iż większość osób zgłaszanych do Komisji celem podjęcia wobec nich działań, w związku z nadużywaniem przez

nich alkoholu, przejawia w swoim zachowaniu różne formy agresji, zakłóca spokój i porządek publiczny, przyczynia się do powstania w rodzinie konfliktów, kłótni i awantur.

tabela nr 2. Dane statystyczne dot. działalności GKRPA w Michałowicach w latach 2017- do XI.2022

rok	2017	2018	2019	2020	2021	do XI.2022
liczba osób nadużywających alkoholu, objętych działaniami Komisji	11	16	12	33	21	15
liczba rodzin objętych działaniami Komisji	11	15	11	30	21	15
w tym:						
liczba rodzin z małoletnimi dziećmi	1	5	4	14	7	8
liczba osób i rodzin z problemem alkoholowym, w których prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”	4	3	4	3	5	8
liczba wniosków do sądu dot. wszczęcia postępowania o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	4	5	16	12	6

źródło: źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Z powyższych danych wynika, iż w latach 2017-2022, w przypadku **27 rodzin** ogółem, w których występował problem alkoholowy wszczęto jednocześnie procedurę „Niebieskie Karty” ze względu na problem z zachowaniami przemocowymi ze strony osoby nadużywającej alkoholu.

To, co istotne to fakt, że w ostatnich latach diagnozy zwiększyła się **w znacznym stopniu liczba osób nadużywających alkoholu**, które zostały objęte działaniami Komisji, tym samym liczba rodzin, w tym **rodzin z małoletnimi dziećmi**, w których wystąpił problem z nadużywaniem alkoholu lub pićem szkodliwym tych rodzin w ostatnich latach 2017-do IX.2022 **było 39**. Przyczyniła się do tego trwająca pandemia koronawirusa SARS-Cov-2 oraz skutki, jakie ze sobą przyniosła w postaci ogólnopolskiego lockdownu oraz innych ograniczeń w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym. Stanowi to niepokojące zjawisko, które wymusza prowadzenie wzmożonego monitoringu w zakresie wystąpienia potencjalnych negatywnych zjawisk społecznych.

Znaczący wzrost można również zaobserwować w zakresie złożonych wniosków przez GKRPA Michałowice do Sądu Rejonowego w Krakowie o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego przeciwalkoholowego, zgodnie z tabelą nr 3. W latach 2017 do IX 2022 złożono takich wniosków **45**.

Tabela nr 3. Liczba wniosków o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym złożonych do sądu w latach 2017 – do XI.2022

rok	2017	2018	2019	2020	2021	do XI.2022
liczba podań	3	4	5	15	12	6

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Tutaj również zauważalny jest bardzo wysoki wzrost liczby wniosków w latach 2020 i 2021 w stosunku do lat poprzednich o **300%** w stosunku do 2019 r, co wskazuje na nasilenie występowania problemów alkoholowych.

Z raportów przekazanych przez Izbę Wytrzeźwień w Krakowie, z którą Gmina Michałowice ma podpisaną umowę, wynika, iż w 2020 roku 2 osoby zostały umieszczone w celu wytrzeźwienia, w 2021 – 5 osób, a w okresie styczeń-listopad 2022 r. – 4 osoby

Tabela nr 4. Liczba osób umieszczonych w Izbie Wytrzeźwień w Krakowie w latach 2019 – do XI.2022

rok	2019	2020	2021	do XI.2022
liczba podań	-	2	5	4

źródło: opracowanie własne GKRPA Michałowice

Niestety w rzeczywistości odsetek problemów związanych z chorobą alkoholową, jak i ryzykownym spożywaniem alkoholu lub piciem szkodliwym nie jest odzwierciedleniem w rzeczywistości. Tylko pewien procent osób postanawia podjąć działania w kierunku zobowiązania do przeciwalkoholowego leczenia odwykowego. W większości przypadków to rodziny, w których występują problemy alkoholowe wolą w nich trwać niż zacząć przeciwdziałać, wiąże się to przede wszystkim z mechanizmem współzależnienia wśród członków rodziny.

Dlatego biorąc pod uwagę powyższe bardzo ważne znaczenie ma niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudnościami w leczeniu odwykowym przeciwalkoholowym i pozostawaniu w stanie trzeźwości. Tak samo należy objąć wspieraniem członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, osób sięgających po środki psychoaktywne oraz uzależnionych behawioralnie.

IV. ZASOBY W OBSZARZE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UZALEŻNIENIAMI

Na terenie gminy Michałowice rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemów związanych z używaniem narkotyków zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Michałowicach,
- 2) Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Michałowicach ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach oraz funkcjonujący w ramach jego struktury organizacyjnej Punkt Wsparcia Rodziny w Michałowicach,
- 5) Komisariat Policji w Zielonkach, z siedzibą w Krakowie,

- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie,
- 7) szkoły podstawowe, przedszkola i żłobki działające na terenie gminy Michałowice,
- 8) stowarzyszenia, organizacje pozarządowe oraz kluby sportowe działające na terenie gminy Michałowice,
- 9) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDEA” w Michałowicach,
- 10) Centrum Medyczne w Batowicach,

jako jednostki zaangażowane bezpośrednio lub pośrednio w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani na lata 2023-2024.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy gminy Michałowice – **dzieci, młodzież oraz dorośli, w tym seniorzy.**

Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowane są głównie do całych grup, w szczególności do dzieci i młodzieży, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.

Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej skierowane są do jednostek lub grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne, narażone są na większe od przeciętnego niebezpieczeństwo wystąpienia problemów związanych z uzależnieniami i przemocą.

Działania powstrzymujące z zakresu profilaktyki wskazującej skierowane są do jednostek lub grup demonstrujących wczesne symptomy związane z uzależnieniem.

Program adresowany jest także do osób pijących alkohol i używających narkotyków w sposób ryzykowny i szkodliwy lub uzależnionych, którzy wymagają leczenia (działania terapeutyczne), utrzymujących abstynencję i współuzależnionych tj. rodzin i bliskich (działania wspierające).

VI. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU

**Cel I:
ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ
DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU ORAZ NARKOTYKÓW – w ramach
działalności punktu konsultacyjnego**

I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki

A	Prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin	·finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym ·zatrudnianie specjalistów (terapeuci ds. uzależnień)	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba osób objętych działaniami ·liczba szkoleń ·liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego
B	Prowadzenie, w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Wsparcia Rodziny oraz poszerzanie jego oferty	·finansowanie działalności Punktu Wsparcia Rodziny ·zatrudnianie specjalistów (prawnika, psychologa)	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·wysokość środków przeznaczonych na zadanie
C	Zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów GOPS	·finansowanie programów terapeutycznych	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·wysokość środków przeznaczonych na zadanie ·liczba osób, które wzięły udział w programach terapeutycznych
D	Udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej	·świadczenie pomocy psychologicznej i terapeutycznej	Punkt konsultacyjny Punkt Wsparcia Rodziny	·liczba porad ·liczba osób które skorzystały ze wsparcia psychologicznego ·liczba osób, które skorzystały z terapii
E	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	·przygotowanie własnych materiałów informacyjnych na temat możliwości szukania pomocy (w tym: bazy dostępnych ośrodków odwykowych)	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba przeprowadzonych akcji o charakterze informacyjno-edukacyjnym
F	Monitorowanie liczby osób korzystających z usług oraz jakości udzielanych świadczeń	·prowadzenie okresowych i rocznych zestawień i sprawozdań	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·rodzaje programów ·liczba osób skierowanych do podmiotów leczniczych ·liczba osób, które

				ukończyły program terapii ·liczba osób kolejny raz rozpoczynających terapię
Cel II: UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE ORAZ NARKOMANII, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ – w ramach działalności punktu konsultacyjnego				
I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie wsparcia dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe	·finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (terapeuta ds. uzależnień) ·finansowanie działalności Punktu Wsparcia Rodziny ·świadczanie poradnictwa i pracy socjalnej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ·realizacja procedury Niebieskiej Karty	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba i rodzaj podjętych działań, ·liczba osób, które skorzystały ze wsparcia GOPS, Punktu Konsultacyjnego, Punktu Wsparcia Rodziny ·ilość ulotek/informatorów
B	Udzielanie wsparcia psychologicznego i socjoterapeutycznego o dzieciom z rodzin, w których występują problemy alkoholowe	·dyżury psychologa i terapeuty ds. uzależnień ·działalność Punktu Konsultacyjnego ·działalność Punktu Wsparcia Rodziny	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice Punkt Konsultacyjny Punkt Wsparcia Rodziny	·liczba porad i konsultacji psychologicznych ·liczba osób korzystających z pomocy psychologa i terapeuty uzależnień
C	Udzielanie pomocy prawnej zmierzającej do ochrony przed następstwami nadużywania alkoholu przez bliską osobę	·dyżury prawnika	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba konsultacji prawnych ·liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego
D	Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się	·przeprowadzenie diagnozy potrzeb w tym zakresie	GOPS Michałowice	·wysokość środków przeznaczonych na zadanie

	rozwiązywaniem problemów uzależnień	·finansowanie kosztów szkoleń i warsztatów	GKRPA Michałowice	·liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów ·liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach i warsztatach
E	Organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów ds. uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień (gminnych i pozagminnych), a także uczestniczenie w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą	·organizowanie cyklicznych spotkań tematycznych	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba spotkań konsultacyjnych ·liczba osób biorących udział w spotkaniach ·liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ·liczba spotkań grup roboczych

**Cel III:
PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć**

I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Edukacja dzieci i młodzieży – dofinansowanie dodatkowych zajęć, mających na celu rozwój dzieci i dających alternatywne możliwości spędzania wolnego czasu	·dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych, klubów sportowych itp. realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, uzależnieniom	GOPS Michałowice organizacje pozarządowe placówki oświatowe	·liczba środowiskowych programów profilaktycznych ·liczba i rodzaj prowadzonych zajęć ·liczba dzieci uczestniczących w zajęciach

		behavioralnym, na wsparcie realizacji zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym lub zajęć wyrównawczych ·organizowanie i prowadzenie na terenie szkół zajęć edukacyjnowarsztatowych ·realizowanie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii		
B	Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie półkolonii, kolonii i obozów dla dzieci i młodzieży szkolnej (wypoczynek letni)	·wsparcie działalności organizacji pozarządowych i klubów sportowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii, uzależnieniom behavioralnym	GOPS Michałowice GKRPA Michałowice organizacje pozarządowe	·liczba i rodzaj dofinansowanych form spędzania czasu wolnego ·liczba dzieci uczestniczących w tych formach ·wysokość środków przeznaczonych na zadanie
Cel IV: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych				
I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie lub wspieranie inicjatyw profilaktycznych i promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu	·organizowanie szkoleń dla osób zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych z	GKRPA Michałowice	·liczba szkoleń ·wysokość środków przeznaczonych na zadanie

		uwzględnieniem stowarzyszeń abstynenckich.		
Cel V: PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 131 I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŻWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO				
I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych sprzedaży alkoholu	·prowadzenie działań kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA Michałowice	·liczba realizowanych kontroli
B	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	·prowadzenie działań zawiadamiających o popełnianiu przestępstwa	GKRPA Michałowice	·Liczba podjętych czynności
Cel VI: INSTYTUCJA ZOBOWIĄZANIA DO LECENIA ODWYKOWEGO - ZAPEWNIENIE DZIAŁALNOŚCI GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH				
I p .	zadania	sposób realizacji	realizatorzy	wskaźniki
A	Zabezpieczenie pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	·obsługa administracyjna, ·wynagrodzenia członków GKRPA, ·dodatkowe szkolenia dla członków GKRPA ·pokrywanie kosztów sądowych	UG Michałowice GOPS Michałowice GKRPA Michałowice	·liczba osób objętych działaniami ·liczba szkoleń ·liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego ·wysokość środków przeznaczonych na zadanie
B	Zabezpieczenie pracy Biegłym Sądowym	·wydawania opinii przez biegłych sądowych	GKRPA Michałowice	·liczba osób skierowanych na badanie psychiatryczno-psychologiczne ·liczba sporządzonych opinii przez biegłych sądowych ·wysokość środków przeznaczonych na zadanie

VII. MONITORING EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoring prowadzony jest w celu potwierdzenia skuteczności działań ujętych w Programie oraz wypracowania wniosków i priorytetów służących do projektowania gminnego programu w perspektywie długoletniej. Odbywa się

w sposób ciągły poprzez dokonywanie bieżących kontroli jakości i rzetelności realizowanych zadań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych będących w posiadaniu gminy. Monitoring prowadzi się w oparciu o wskaźniki opisane w części „V. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU” (s. 13-17) oraz zawarte umowy i porozumienia.

VIII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Zgodnie z art. 41 ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu w danym roku, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. W związku z powyższym, raport za rok 2023 zostanie przedłożony Radzie Gminy Michałowice do dnia 30 czerwca 2024 r.

Jednocześnie art. z art. 41 ust. 2c ww. ustawy nakłada także obowiązek sporządzania, na podstawie opracowanej ankiety przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku i przesyłania jej do Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja. W związku z powyższym, raport za rok 2023 zostanie przesłany do KCPU do dnia 15 kwietnia 2024 r.

IX. TERMIN I SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zadań objętych Programem została zaplanowana na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Przedmiotowe zadania mają charakter długoterminowy i stanowią kontynuację zadań z lat ubiegłych przewidzianych do realizacji w wieloletniej perspektywie. Proces wdrażania Programu polega przede wszystkim na systematycznej realizacji działań w nim ujętych, promocji i społecznej komunikacji (np. z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej, newsletterów, bieżących spotkań z realizatorami), a także inicjowaniu i prowadzeniu konsultacji z wykonawcami zadań.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowicach, którego zadaniem jest komunikacja pomiędzy poszczególnymi podmiotami wdrażającymi i realizującymi zadania w środowisku lokalnym, oraz ich formalne i finansowe rozliczenie oraz prowadzenie monitoringu realizacji owych zadań, a także dokonywanie ewaluacji.

Powierzenie bądź wsparcie realizacji zadania, o którym mowa w niniejszym Programie, tj. zadanie „*Tworzenie dodatkowych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież – dofinansowanie półkolonii, kolonii i obozów (...)*” w ramach Celu nr III „*Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej*”

i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom (...)” wybranym podmiotom, nastąpi zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przez komisję opiniującą, powołaną w drodze zarządzenia wydanego przez Wójta Gminy Michałowice. Zarządzenie to określać będzie również termin oraz warunki składania ofert.

Podmioty wdrażające i realizujące poszczególne zadania zobowiązuje się do przedstawiania jednostce koordynującej informacji o podjętych zadaniach, o postępie w ich realizacji oraz o problemach wynikłych w trakcie. Bieżący monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz wdrażanie działań korygujących.

Nadzór nad realizacją zleconych zadań prowadzi Urząd Gminy Michałowice.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Podstawowym źródłem finansowania Gminnego Programu są środki pochodzące z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Finansowanie częściowo opiera się także na środkach własnych organizacji pozarządowych ubiegających się o dotację w ramach otwartych konkursów ofert. Ponadto, działania mogą być współfinansowane ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Należy pamiętać, że podczas realizacji Programu, gmina zobowiązana jest do przestrzegania ustawowego wymogu, aby każde zadanie finansowane w jego zakresie miało rzeczywisty związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Finansowanie Programu zostało ujęte w budżecie gminy. Wysokość środków finansowych na realizację Programu określi Wójt Gminy Michałowice odpowiednim zarządzeniem, z podziałem na poszczególne zadania w zakresie zapobiegania alkoholizmowi oraz narkomanii.

XI. ZASADY WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GKRPA

Zgodnie z art. 41 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ponadto konieczność ujęcia w Programie zasad wynagradzania członków GKRPA nakłada art. 41 1 ust. 5 ww. ustawy. W związku z powyższym:

- 1) członkowie komisji pobierają wynagrodzenie za posiedzenie komisji lub posiedzenie zespołu roboczego,
- 2) posiedzenia komisji odbywają się nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu,
- 3) wynagrodzenie miesięczne przewodniczącego komisji wyniesie 575,00 zł brutto

- 4) wynagrodzenie miesięczne sekretarza komisji wyniesie 805,00 zł brutto
- 5) wynagrodzenie miesięczne członka komisji wyniesie 345,00 zł brutto
- 6) członkowie komisji mogą zrzec się swojego wynagrodzenia za pracę w GKRPA.